

Åpenhetsloven

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger for Fana Sparebank

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold trådte i kraft 1. juli 2022.

Åpenhetsloven skal fremme virksomhetenes respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeid, og sikre allmenhetens tilgang på informasjon. I §§2 og 3 i loven blir det fastsatt hvilke typer virksomheter loven gjelder for, og Fana Sparebank er etter loven pliktig til å utføre aktsomhetsvurderinger knyttet til leverandører og forretningsforbindelser.

Åpenhetsloven §4 pålegger Fana Sparebank å utføre aktsomhetsvurderinger med formål om å identifisere faktiske og mulige negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Etter lovens §5 skal resultatene fra aktsomhetsvurderingene offentliggjøres gjennom en årlig redegjørelse.

Dette dokumentet inneholder en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger Fana Sparebank har utført i perioden 1. juli 2022 til 1. juni 2023. Formålet med redegjørelsen er å gi allmennheten innsikt i nøkkelfunnene fra aktsomhetsvurderingene, og hvilke tiltak Fana Sparebank har iverksatt.

Fana Sparebank plikter å

- Utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer og FNs veiledende prinsipper for menneskerettigheter
- Informere om hvordan man har organisert arbeidet med aktsomhetsvurderinger og beskriver faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser, tiltak man har satt i verk og resultater og forventede resultater av disse
- Ved henvendelser, informere om hvordan man arbeider med aktsomhetsvurderinger både generelt og i relasjon til en konkret vare eller tjeneste

Åpenhetsloven spesifiserer

«Aktsomhetsvurderingene skal utføres regelmessig og stå i forhold til virksomhetens størrelse, virksomhetens art, konteksten virksomheten finner sted innenfor, og alvorlighetsgraden av og sannsynligheten for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold»

Visjon

Nær – der du er

Fana Sparebank er en uavhengig og selvstendig bank fra 1878

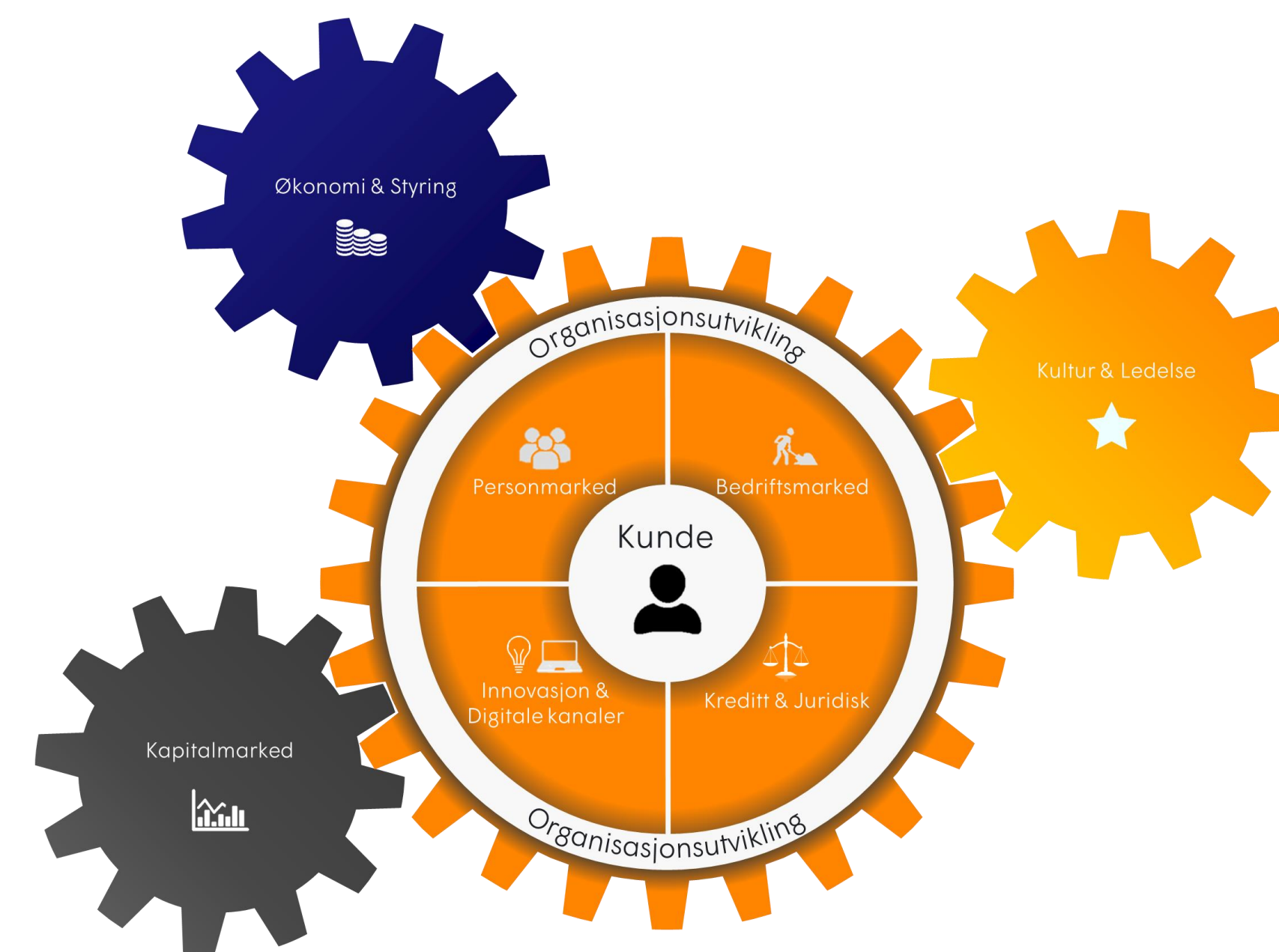
Personlig service og nære relasjoner til kunden ligger i bankens kultur. Verdiene ekte, nytenkende og smidig er godt forankret i hele Fana Sparebank.

Konsernet består av Fana Sparebank, Fana Sparebank Eiendom og Fana Sparebank Boligkreditt. Hovedkontoret er lokalisert på Nesttun i Bergen. Banken har i tillegg et avdelingskontor i Kaigaten i Bergen sentrum og på Osøyro i Bjørnafjorden kommune. Konsernet forvalter 29 milliarder kroner og har 133 ansatte.

Kjernevirksomheten i banken er kundetilpasset rådgivning innenfor finansiering, sparing og forsikring. Banken legger til rette for selvbetjening gjennom digitale kanaler, og har en av Norges mest kundevennlige og effektive digitale låneløyper.

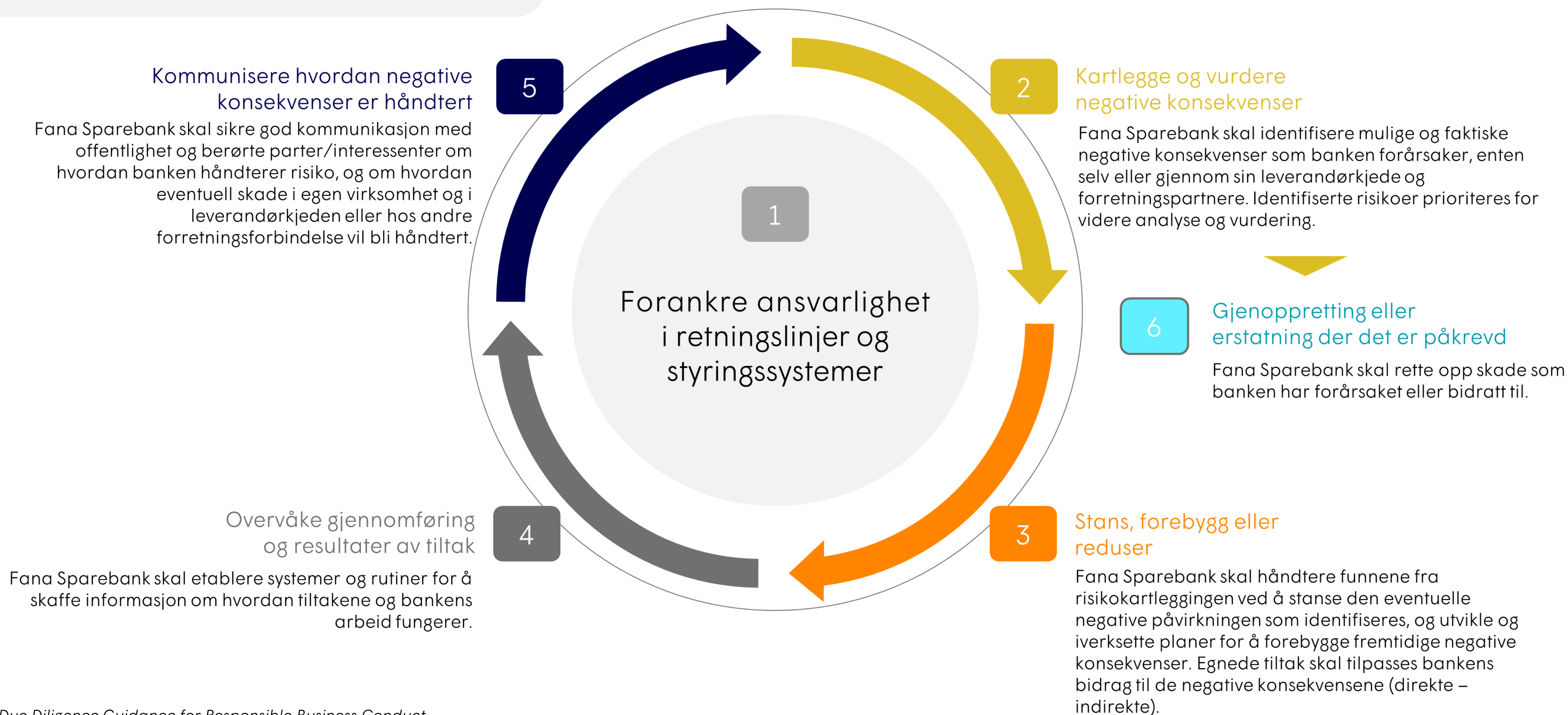
Konsernet har stor suksess med lavpriskonseptene Himla Eiendomsmegling og Himla banktjenester. Selv om de digitale tjenestene er viktige, har banken også stor oppmerksomhet på å ivareta kunder som ikke bruker digitale flater.

Fana Sparebank har ambisiøse mål knyttet til bærekraft og samfunnsansvar. Gjennom egne initiativer og tilknytning til nasjonale og internasjonale organisasjoner har banken forpliktet seg til å bidra til at vi skal nå FNs klima- og bærekraftsmål. Fana Sparebank arbeider for å oppfylle krav til menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø og antikorrupsjon i egen virksomhet og overfor bedriftskunder, leverandører og forretningspartnere.

Fana Sparebanks organisasjonskart

Aktsomhetsvurderinger

1

Forankre ansvarlighet i retningslinjer og styringssystem

Menneskerettigheter er relevant for Fana Sparebank. Ikke bare i rollen som arbeidsgiver, bankforbindelse og innkjøper i utlåns- og investeringspraksis, men også i bankens generelle rolle i samfunnet. Fana Sparebank skal i alle disse rollene bidra til at menneskerettighetene ivaretas og beskyttes, og motvirke at menneske- og arbeidsrettighetene krenkes.

Fokus på bærekraft, herunder menneskerettigheter og samfunnsansvar, har vært viktig for banken i mange år, og Fana Sparebanks arbeid med menneske- og arbeidsrettigheter bygger blant annet på ILO-konvensjonene, UN Guiding Principles on Business and Human Rights, OECDs retningslinjer for flernasjonale selskap, og de internasjonale anerkjente prinsippene til UN Global Compact.

Banken følger norsk lov for helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, og likestilling og fravær av diskriminering.

Det forventes at bankens leverandører og forretningspartnere etterlever de samme prinsippene, og at de opptrer med seriøsitet og aktsomhet for å unngå skader og negative konsekvenser for mennesker.

Bankens retningslinjer og rutiner for å håndtere risiko knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Styret i Fana Sparebank vedtok strategi for samfunnsansvar og ESG 9. februar 2023. Med dette ble etterlevelse av Åpenhetsloven forankret. Strategien fastsetter at Åpenhetsloven skal integreres i relevante styringsdokumenter. I bankens gjeldende rutine for innkjøp er ansvarlighet og etterlevelse av Åpenhetsloven operasjonalisert.

Bankens etiske retningslinjer legger føringer for hvordan ansatte skal opptre internt og eksternt, og bekreftes årlig av den enkelte ansatte.

Ansvarsområder og fordeling av oppgaver

Administrerende direktør i Fana Sparebank har det overordnede ansvaret for å følge opp Fana Sparebanks etterlevelse av Åpenhetsloven, herunder gjennomføringen og publiseringen av aktsomhetsvurderinger etter lovens §§ 4 og 5.

Den enkelte avtaleansvarlig skal sikre at tilstrekkelig aktsomhetsvurdering blir gjennomført i henhold til bankens rutiner for innkjøp.

2

Kartlegge og vurdere negative konsekvenser

Kartlegging av leverandørkjede

Fana Sparebanks arbeid med aktsomhetsvurderingene startet med å innhente en fullstendig oversikt over leverandører og forretningspartnere banken har hatt i rapporteringsperioden. Denne oversikten ble laget ved å innhente lister over selskaper som Fana Sparebank har betalt, selskap banken har rammeavtale med, samt øvrige samarbeidspartnere som Fana Sparebank har inngått avtaler med. Innhentning av denne informasjonen resulterte i et treff på om lag 300 selskaper, selskapene er hovedsakelig norske aktører.

Avgrensning av søketreff, utvelgelse av parametere for aktsomhetsvurderinger

Etter at det totale antallet leverandører og forretningspartnere var kartlagt, ble utvalget deretter avgrenset til ikke kritiske innkjøp under 100.000 kroner. Engangskjøp, prosjekt og avsluttede avtaler ble også ekskludert. Etter avgrensningen utgjør gjenstående leverandører og forretningspartnere cirka 100 selskaper. De består av norske og utenlandske selskaper, i tillegg til selskaper som banken har rammeavtaler med.

Metode for kartlegging av risiko

Utvalget av leverandørene og forretningspartnerne til Fana Sparebank er et utgangspunkt for videre oppfølging og undersøkelser.

Det første steget banken foretok var å kategorisere de ulike aktørene. Utgangspunkt for kategoriseringen var høyrisikolisten til Anskaffelser.no. Her defineres bransjer med høy risiko for brudd på grunnleggende menneske- og arbeidsrettigheter. Bankens tilegnet deretter selskapene iverstående risiko basert på hvilken forbrukerkategori de ulike tilhørte.

Iboende risiko er den potensielle påvirkningen den aktuelle forbrukerkategorien er definert til å ha. Den iverstående risikoen danner utgangspunktet for hvordan banken definerer mål for ansvarlig forbruk, minstekrav til leverandører og oppfølging av leverandørkjeden.

Banken legger til grunn følgende:

- Det er høy til medium risiko for dårlige lønns- og arbeidsforhold og manglende HMS i leverandørkjeden knyttet til innkjøp av IT hardware, men også tjenester innen drift og vedlikehold av bygninger, kurs og konferanser, renhold kantine, kontorrekvisita, drift diverse, leie av bygg og reise (f.eks. taxi).
- Det er høy risiko for brudd på menneskerettigheter i leverandørkjeden knyttet til innkjøp av IT-hardware

Etter sorteringen på iverstående risiko, var det 8 selskaper som ble plassert i kategorien «høy risiko», og 14 selskaper som ble plassert i kategorien «medium risiko». Disse selskapene skal videre undersøkes gjennom 1) offentlig tilgjengelig informasjon, 2) vurdering av svar på bankens spørreskjema og egenerklæringsskjema.

3

Stans, forebygg eller reduser

Fana Sparebank driver sin virksomhet i Norge, og leverandørene og forretningspartnerne til banken er omfattet av allmenngjort tariffavtaler i Norge. Basert på bankens kartlegging av selskaper utført våren 2023 avdekket Fana Sparebank ingen brudd på menneskerettighetene eller uanstendig arbeidsforhold.

Resultatene fra undersøkelsen viser at det bare er anskaffelser knyttet til IT-hardware som representerer en faktisk potensiell negativ påvirkning, og slike avtaler vil kreve særskilt oppfølging fra banken.

Det ble ikke identifisert annen potensielle negativ påvirkning i Fana Sparebanks leverandørkjede.

I den kommende rapporteringsperiode vil banken prioritere hvilke leverandører og forretningspartnere som krever særskilt oppfølging utover ordinær avtaleoppfølging.

Tilgjengelige tiltak

Fana Sparebank har vurdert hvilke tiltak som kan være aktuelle å iverksette og prosedyrer som skal følges ved implementering.

Hvilke tiltak som er egnede for å motvirke faktiske eller potensielle negative konsekvenser for grunnleggere menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold, må avgjøres konkret i lys av den identifiserte negative

konsekvensen, om risikoen ligger hos leverandøren eller lengre ned i leverandørkjeden, og hvilke tiltak som må antas å kunne ha virkning.

Eksempler på mulige tiltak er handlingsplaner, revisjoner, internkontroller, nye og skjerpede avtaleforpliktelser, samt kontraktsbruddsanksjoner om dette er aktuelt. Et mulig insentiv for å akseptere skjerpede avtaleforpliktelser og oppfølging fra Fana Sparebank er å inngå avtaler med lengre varighet.

Eksempler på forebyggende tiltak er gjennomført er bankens varslingskanal på banken hjemmeside. I kommende periode skal banken påse at leverandører og forretningspartnere med høy eller medium risiko besvarer egenerklæring og egenrapporterings skjema for ivaretagelse av menneske- og arbeidsrettigheter. Manglende og ikke aksepterte svar vil bli fulgt opp.

Kompetansehevende tiltak

Fana Sparebank deltar aktivt i nettverket FUTURE-PROOF, en samarbeidsplattform for næringsliv og menneskerettigheter. Nettverket bidrar til kunnskap- og erfaringsdeling om hvordan etterleve det felles menneskerettighetsansvaret.

4

Overvåke gjennomføring og resultater av tiltak

Fana Sparebank har en oversiktlig leverandørkjede med få leverandører utenfor Norge. Banken kjenner leverandørene og forretningspartnerne godt gjennom etablerte partnerskap over en lang periode.

I løpet av høsten 2022 ble det satt ned en arbeidsgruppe bestående av CCO og Bærekraftsansvarlig for å revidere bankens innkjøpsrutine. Innkjøpsrutinen legger klare føringer for hvilke forhold som er viktig å sette fokus på i en innkjøpsprosess, hvorav vurderinger knyttet til bærekraft (ESG) er særskilt definert. I tillegg stiller innkjøpsrutinen krav til oppfølging av den enkelte leverandør eller forretningspartner.

Banken benytter et Governance, Risk, and Compliance-system (GRC) hvor bankens avtaler skal registreres for å sikre kontraktuelle reguleringer følges opp. God leverandørstyring, og sterk operasjonell kompetanse er viktige drivere for mer bærekraftige leverandørkjeder.

Dersom det oppdages brudd på menneskerettigheter eller grunnleggende standarder for anstendig arbeid hos en leverandør, forretningspartner eller dens underleverandør, eller vesentlig risiko for slike brudd, skal banken informeres omgående, og nødvendige oppfølgingsaksjoner vil bli iverksatt.

Gjennom internkontroll vil banken følge opp etterlevelse av Åpenhetsloven.

5

Kommunisere hvordan negative konsekvenser er håndtert

I tråd med åpenhetsloven, gjennomfører Fana Sparebank aktsomhetsvurderinger for egen virksomhet og leverandørkjede, redegjør årlig offentlig om aktsomhetsvurderingene. Banken plikter til å svare på informasjonsforespørsler om hvordan Fana Sparebank jobber for å sikre respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med bankens leverandørkjede.

Fana Sparebank skal kommunisere status på bærekraftsarbeidet, og bankens potensielle og faktiske negative påvirkning på mennesker miljø og samfunn. Dette gjøres i dag i en rekke dokumenter, hvorav årsberetningen er trukket frem som et dokument av særskilt betydning. I årsberetningen redegjør banken for arbeidet med:

- Klima og miljø
- Risikostyring knyttet til bankens virksomhet med hensyn til bærekraftsrisiko og ESG
- Organisasjon og sosiale forhold
- Samfunnsansvar
- Redegjørelse for foretaksstyring

Åpenhetsrapport

For regnskapsåret 2022 rapporterte banken kort på status for etterlevelse av Åpenhetsloven. I de kommende årene vil redegjørelse for aktsomhetsvurderinger inngå

som en integrert del av årsberetningen. I tillegg vil banken publisere status og informasjon om bankens aktsomhetsprosess i Åpenhetsrapporten. Åpenhetsrapporten skal årlig tas opp til orientering for styret i Fana Sparebank.

6

Gjenoppretting eller erstatning der det er påkrevd

Dersom det avdekkes potensielle eller faktiske brudd i leverandørkjeden, følger Fana Sparebank opp gjennom dialog med den aktuelle leverandøren og aktuelle interessenter, som fagforening. Brudd som ikke adresseres innen rimelig tid og er av en vesentlig karakter, kan føre til at kontrakt suspenderes eller termineres.

Dette kravet vil bli sikret inkludert i bankens kontrakter med leverandører og forretningspartnere.

Kontakt

For spørsmål om denne redegjørelsen og bankens tilnærming til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, kontakt selskapets bærekraftsansvarlig på e-post: baerekraftsgruppen@fanasparebank.no

Kilder til bruk i aktsomhetsvurderingen

- OECDs sektorveiledning
- Anskaffelser.no - Høyrisikolisten
- Norges kontaktpunkt for ansvarlig næringsvirksomhet – ansvarlighetskompass
- Forbrukertilsynet – Åpenhetsloven
- Lovdata – Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold